

1863-04-04

AFSENDER

Titus Schouw

MODTAGER

Georgia Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Læsevejledning

Brevet er transskriberet forløbende

Foto 1 viser side 4 og 1

Foto 2 viser side 2-3

Foto 3 viser side 8 og 5

Foto 4 viser side 6-7

Afsendersted:

Singapore, Dampskibet Malta

Arkivplacering:

Mappe 5 nr. 61

DOKUMENTINDHOLD

Titus Schouw fortæller om sit besøg i Kina. Han er nu på vej tilbage til Singapore og derefter til Java.

TRANSSKRIFTION

Mappe 5

Brev nr. 61

D 4de. April 1863

Dampskibet Malta

Kjære G. Nu er jeg da færdig med China, og kommer ikke længer øster paa denne Gang. Vi gaa tilbage til Singapore og derfra til Java. Tak for Dit Brev fra Danmark, jeg fik det for 14 Dage siden; det var som alle Dine Breve særdeles velkomment. Jeg skulle vel fortælle Dig om China; men jeg veed ikke hvad det skal være. Sandheden er, naar man reiser saa meget omkring og modtager saa mange forskellige Indtryk bliver man tilsidst sløv, og finder intet mærkeligt selv ved de snurrigste Ting, som sikkert vilde vække Interesse naar man kom lige hjemmefra. Dertil kommer at alt i China er saa eensformigt, har Du seet een han og een hun

●2●

Chineser saa har Du seet dem alle. Det samme gjelder om Husene, Byerne, Templerne, Landskaberne o.s.v. Chinesiske Tegninger, som Du naturligvis kjender godt hjemmefra, paa vaser og Tallerkner o.s.v. giver et godt Begreb om China; kun er Perspektivet en heel Deel bedre i Virkeligheden end paa Billederne. Hvad der meest forundrede mig i Canton var, at Europæere kunne gaa saa frit og ugenert alle vegne uden i mindste Maade at fornærme Chineserne, tværtimod mange Steder blive vel modtaget, hvor man havde al Grund til at vente det modsatte, f.Ex. nysgjerrig trænge sig ind i Templer under deres Gudstjeneste, Præsterne gjøre Plads for én smile venligt og sige [overstreget:?] tjintjin?, og det saa faa Aar efter China var aldeles ●3●

lukket for Fremmede. Canton er et stort Virvar af Gader, hvoraf den største er lidt mindre end Peder Madsens Gang.¹ Husene ere, i det mindste i den bedre Deel af Byen to Etager høie, i den øverste leve Fruentimmerne, den nederste er Værksted eller Boutik. Fra alle Husene hænge Skilte med store røde Bogstaver, de tage ganske den smule Himmel bort man ellers kunde see, og det Hele er skummelt og sørgeligt. Mellem disse Gader ligge en Mængde Templer indknebnede, samt Boliger for de fornemme Mandarinere. Alle vitløftige Bygninger, med sveiede Tage, grønne Tagsteen, Drager o.s.v. og en Uendelighed af smaa Gaarde,

Gang[overstreget: e], Kjøkken og Boligeer for Prester, Haver med allehaande

●4●

forkryblede Træer, som ere Chinesernes Stolthed; det Hele indesluttet af en Muur og helliget til een eller flere Guder med umulige Navne. I et af Templerne kommer man ind til en lille, forholdsvis reenlig Svinesti, hvor de 7 hellige Svin leve. Deres Tid er deelt mellem Æden og Soven, jeg har en stærk Mistanke om at de ikke kunne gaa, det vilde i det Mindste være et sand Kunststykke med en saa tynde Been og saa tyk en Krop, see kunne de ganske vist ikke for Fedt omkring Øinene; men det er ogsaa overflødigt. Da jeg var der inde stod der to Chinesere i taus Beundring og hellig Andagt. Ja det er et practisk Folk, de vide hvad de tilbede.

●5●

I et Andet Tempel er der en stor Hald fyldt med store, lueforgylde Statuer af berømte Mænd, hver med en lille Urtepotte ved Fødderne, hvori ere brændene Røgelsespinde; eller et andet Sted holder Gudstjeneste, Presterne med ragede Hoveder og gule Klæder sidde og synge eller slaa paa Tromme, spille paa Fløite, og gnide [?] paa nogle smaa underlige Violiner med to Streng. ² Foran lige ved Døren knæle nogle pyntede Fruentimmer med ubegribelig smaa Fødder, de neie og bøie sig til alle Sider for Guderne, eller Presterne, jeg veed ikke hvilket og brænde Røgelsespinde. Af og til serverer de Te, til en

●6●

behagelig Forfriskning for Presterne. Gaderne ere naturligvis overfyldte med Mennesker, Vogne er der ingen Plads til, alt maa derfor bæres, lige fra den fede Mandarin, med 3 Knapper, ned til Gjødningsen, som skal ud paa Rismarken. Gaderne ere temlig rene alle belagte med Fliser, og Chineserne forekomme mig i det Hele reenlige; Kjødvare, (stegte Grise, tørrede Ænder og Rotter o.s.v.) Grønt og Fiskene som ere udstillede til Salg ere propert behandlede og see indbydende ud, Fiskene ligge og sprælle i Karret medens en fin Vandstraale, gennem et Bambusrør, holder dem friske. Lugten fra Restaurationerne, hvor de koge allehaande snurrige Sager, er ikke

●7●

ubehagelig, og et Bord dækket med chinesiske Retter i smaa snurrige Skaale seer ganske indbydende ud. Saa er der Livet paa Floden. Tusinder af Baade af alle Størrelser og Former vrimle mellem hverandre. Der er den lille Baad med et Ruf over, hvori Familien lever og døer, og ved hvilken den tjener sit Brød, ved at sætte Folk over Floden. Moderen staaer bag ved og

styre Døttrene roe, og i Bunden ligge 1 a 2 Unger og sove eller skraale. Der er den store Handelsjunke med Kanoner og flere hundrede Mennesker ombord. Endelig er der de svømmende Restaurationer, som i Reglen ligge fortøiede paa Rad og danne hele Gader. Der er Liv om Aftenen, de ere oplyste med en Mængde Lamper, som tage sig ret godt ud i den mørke Nat. I een sidder

●8●

et selskab af Herre og Damer og nyde Frugt og Syltetøi, medens nogle Damer opføre en henrivende Musik, det vil sige henrivende for Chinesere, de spille paa alle Slags snurrige Instrumenter, og synge i underlige, uendelig høie Toner. Et andet Sted sidde nogle ganske fede Chinesere og nyde deres Aftensmad med stor Velbehag. Eller de ligge døsige paa Bænkene og røge Opium.

Singapor d 8de April 1863

Inden jeg sender Dig Brevet vil jeg kun tilføie, at jeg er ankommet her til Singapore, hvor vi rimeligvis blive en 14 Dage.

Min bedste Hilsen til Drengene, sig til dem, at de maa blive rigtig raske Dreng, der aldrig græde og ikke ere bange for Vandet, til jeg kommer hjem. Hilsen til Skovgaard med Tak for hans Brev fra din hengivne Broder T. Schouw

¹ Peder Madsens Smøge var en berygtet smøge i det gamle København anlagt i 1630 og ryddet i 1870'erne.)

² Kinesisk violin, også kaldet en erhu.

forlystede Træer, som ere Chinæernes
Høllhed; det Leds indeluttet af en
Mun og helliged til en aller flere
Guder med minnlige Maane. I et
af Tempellerne kommer man ind
til en lille, forholdsvis seent, liden
sti, hvor de 7 hellige Tien leve.
Loven Tid er dalt mellem Aken og
Loven, jeg har en stor Mestank
om at de ikke kunne gaa, det vilde
i det Mindste være et sand Tienst
stykke med en tynde Beem og en
lygt en Tropp; se kunne de gaa
vist ikke for Tied omkring Aken;
men det er ogsaa overflødig. De
saa der inde stod der to Chinæere
i tændt Rindring og hellig, hellig.
Ja det er et prægtigt Folk, de vide
hvad de taler.

24 April 1863
Jungskibet Malta
Nu er jeg de
ferdig med China, og kommer ikke
langer oter paa denne Gang. Vi gaa
tilbage til Singapore og derfra til
Java. Tak for det Brev fra Høim
jeg fik det for Aftige siden; det var
som alle dine Brev sandsel vel.
Komment. Jeg skulde vel fortælle
dig om China; men jeg ved ikke
hvad det skal være. Sandheden er,
naar man rejser saa meget rundt
og modtager saa mange forskellige
Indtryk bliver man blødt slø, og
finder intet mærkeligt selv ved de
smukkeste Ting, som sikkert vilde
vække Interesse naar man kom
lige hjemmefra. Det vil komme
at alt i China er saa ensformig,
har Ja sat en haar og en Mu

Chineser, saa her de int. dem alle,
det samme gjælder om Kineser, Riget
Templerne, Landskaberne, og de
Chinesiske Bygninger, som de naturlige
og bymæssige bygninger, som
Køber og Salgskone o.s. giver et godt
Begynd om China; men en Perspektiv
en hel del bedre i Virkeligheden
end som Billederne. Hvad der meest
forundrede mig i Canton var, at
Europæere kunde gaa saa frit
og uigenkædet alle vegne inde i murede
maade at forsvare Chineserne, naar
især mange Løve blive ret mod
taget, som man havde at Grund til
at vinde det modstand, f.eks. søg
genig trænge sig ind i Templer med
deres Indtægter, Træerne giver Plads
for en smule venting og lige
denne tjenstgjør (golden); og det
saa som det efter China var altsammen

taleset for Fremmede. Canton er
et stort Sted af Gader, hvor den
Storke er lidt mindre end Peking
Mandens Gang. Kineserne er, i det mindste
den bedste del af Byen to Rager
høje, i den øverste leve stententive
murene, den nederste er fastholdt
eller Doulik. I en alle Kineserne
Stillet med store røde Røstæver, de
tag ganske den smalle Kineser
for man eller kunde se, og det
Hole er stententive og stententive. Mellem
den Gader ligger en Mængde Tempel
indkøber, samt Boliger for de
forvorne Mandkinder. Alle
et stort Bygninger, med smukke
Fag, grønne Tagsten, Drager
o.s. og en smukhed af smaa
Gaarde, Gange, Bygninger og Boliger
for Prester, Raver med allehaande

Singapore 9th April 1885

Min elskte Lillian til Arrogance, jeg til
den, at de mere bliver rigtig rigtig søde, der
altid gode og ikke er bange for skælet, det
jeg kommer mere dygtig. Lillian til Arrogance med det
for hendes Brev. Der er ingen mere Brev. T. H. H.

[illegible]

behagelig, Toppiskning for Presterne.
 Gaderne ere naturligt overfyldte med
 Monasterier; Nogen ender ingen Plads til,
 alt naar derfor Biser, lige fra den fede
 Mandarin, med 3 Hingger, med 100
 Gidsingeren, som skal ind paa Missionærerne.
 Gaderne ere temlig rene; alle belagte med
 Stien, og Chineserne forekomme rene;
 i det hele naturligt; Hørdene, (de fleste
 Gise, tørrede Bræder og Rødder af) Gint
 og Trehene som ere indstillet til Salg
 ere meget behandlet og se indlydende
 ind, Trehene ligge og giv alle i Hæret
 medens en fin Mandstærke, og enen at
 Bamboer, holder dem friske. Nogen
 fra Restauratouerne, hvor de have
 allehaand smukke Lager, og ikke

ubehagelig, og et Bord dækket med chinesiske
 Retter i smaa smukke Kæde, som gaaende
 indbydende ind. Der er der Lyst paa Steder
 Tisinder af Raabe af alle Hinder og former
 ordene mellem hinanden. Der er den lille
 Baad med et Rødder, hvori Familien kommer
 og dør, og ved hvilken den gamle indbyd
 ved at sætte Salt over Stoven. Moderen staa
 lig ved og stige indene roer, og i Bunden
 ligger 100 Huger og 1000 eller derom.
 Der er den store Landstøjende med Hænder
 og flere hundrede Monasterier omkring.
 Endelig er der de smukkeste Restauranter.
 Hver, som i Byen ligger forbi den gamle
 Råd og gamle hele Gader. Der er der
 om Gaden, de ere gyltite med en
 smukke Lampe, som tage sig selv godt
 ind i den smukke Nat. I den sidste